

Maa- ja metsätalousministeriö

ESITYSLISTA
13.5.2015

**MANNER-SUOMEN MAASEUDUN KEHITTÄMISOHJELMAN 2014–2020
SEURANTAKOMITEAN KOKOUS 4.6.2015 klo 10:00-16:00**

Kokouspaikka: Uunisaari, Helsinki

1. Kokouksen avaus
2. Kokouksen järjestäytyminen
3. Esityslistan hyväksyminen kokouksen työjärjestykseksi
4. Ajankohtaiskatsaus ohjelman toimeenpanon tilanteeseen
- Mavin, ELY-keskusten ja Leader-ryhmien tilannekatsaukset
5. Manner-Suomen maaseudun kehittämissuunnitelman 2014-2020
muutosesitys (liite 1)
- päätösesityksen hyväksyminen
6. Ohjelman viestintäsuunnitelma vuosille 2014-2020 (liite 2)
- tiedoksi
7. Keskustelu vuosille 2014–2020 laadittavasta arvioinnin
toteuttamissuunnitelmasta
8. Ohjelman ennakkoehtojen täytyminen
-tiedoksi
9. Keskustelu ohjelman mahdollisista vuosittaisista teemoista
10. Muiden ERI-rahastojen tilannekatsaus
11. Valtakunnallisten hankkeiden, koordinaatiohankkeiden ja EIP-ryhmien
valmistelu
12. Maaseutuverkoston tilannekatsaus

13. Muut ajankohtaiset asiat
14. Seuraava kokous
15. Kokouksen päättäminen

LIITTEET

Liite 1 Manner-Suomen maaseudun kehittämisohjelman 2014–2020 muutosesitys

Liite 2 Manner-Suomen maaseudun kehittämisohjelman 2014–2020 viestintäsuunnitelma

PÄÄTÖSESITYS

Esitetään, että seurantakomitea hyväksyisi Manner-Suomen maaseudun kehittämissuoritelman 2014–2020 ohjelmamuutosesityksen.

Manner-Suomen maaseudun kehittämissuohjelman 2014–2020 muutos 1/2015 (1. muutos)

1. Yleistä ohjelmamuutoksesta

Esitettävät muutokset ovat pääosin parlamentin ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 1305/2013 artiklan 11 kohdan c mukaisia eli ovat puhtaasti toimituksellisia tai tekstinlaadinnallisia korjauksia, jotka eivät vaikuta politiikan tai toimenpiteiden toteuttamiseen. Tällaisista muutoksista jäsenvaltioiden on ilmoitettava komissiolle.

Osa muutoksista on kuitenkin parlamentin ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 1305/2013 artiklan 11 kohdan b alakohdan ii mukaisia muuttaen toimenpiteiden kuvauksia, joten ohjelmamuutos vaatii komission hyväksymisen.

Esitettävät muutokset eivät vaikuta indikaattoreihin tai kumppanuussopimukseen.

Ohjelmaan esitettävät muutokset on seuraavassa luokiteltu neljään ryhmään, liitteessä on lisäksi kuvattu muutokset ohjelman kohdittain.

Esitettävät ohjelmamuutokset ovat nähtävissä ohjelmaversiossa: <https://www.maaseutu.fi/fi/ohjelman-tuloksia/arvioni-ja-seuranta/seurantakomitea/Sivut/Seurantakomitean-materiaalit.aspx>

2. Tekniset muutokset

Muutosesityksessä ohjelman hyväksymisen jälkeen annettujen kansallisten täytäntöönpanosäädösten numerot on lisätty kaikkiin toimenpiteisiin, alatoimenpiteisiin ja toimiin sekä havaitut kirjoitusvirheet ja epäloogisuudet on korjattu.

3. Komission valvontaohjeiden perusteella tehtävät tarkennukset

Ympäristö-ilmasto-toimenpiteen (M10), luonnonmukaisen tuotannon (M11) ja eläinten hyvinvoinnin (M14) perustason ja tukikelpoisuusehtojen kuvauksia esitetään täsmennettäväksi, jotta valvonta- ja sanktiovaatimukset eivät aiheuta vääriä tulkintoja. Nämä täsmennykset eivät muuta toimenpiteen tavoitteita, perustasoa, ehtoja tai sisältöä.

4. Hanketukien tukitasojen muutokset

Toimenpiteissä M01, M07 ja M16 sekä niiden alatoimenpiteissä esitetään täsmennettäväksi komission edellyttämät kiinteät tukitasot ja valtiontukia sisältävien tukitoimien valtiontukimenettelyt.

5. Toimeenpanon valmistelussa esille tulleet tarpeet kuvausten tarkentamisesta

Toimeenpanoa valmisteltaessa on havaittu joitakin ohjelmatekstien tarkentamistarpeita. Esitettävät tekstien muotoilut ja tarkennukset vähentävät väärinymmärryksiä ja selkeyttävät toteutusta. Nämä tarkennukset saattavat muuttaa toimenpiteen sisältöä.

Liite: Ohjelmaan esitettävät muutokset

Liite: Ohjelmaan esitettävät muutokset

Koko ohjelman osalta on tehty kirjoitusvirheiden korjauksia ja lisätty ohjelman hyväksymisen jälkeen annettujen kansallisten täytäntöönpanosäädösten numerot. Joissain kohdissa tekstejä on siirretty toiseen paikkaan, jolloin sisältö ei muutu, mutta asialla on merkitystä loogisuuden tai esim. valvonnan kannalta.

Seuraavassa on lueteltu esitettävät muutokset ohjelman kohdittain:

Luku 6. Ennakkoehdotusten arviointi

- 6.2.1: CAPin vaikuttavuusindikaattoreiden tilastointijärjestelmän luominen Tikeen. Ohjelmassa esitetty määräaika oli 31.3.2015. Tämä on muutettu 31.12.2015, sillä Maaseutuvirasto saa Hyrrän osiot valmiiksi elokuun loppuun mennessä ja Luonnonvarakeskus vuoden 2015 loppuun mennessä.

Luku 8.1. Kuvaus yleisistä ehdoista, joita sovelletaan useampaan toimenpiteeseen

- Tekstiä on tarkennettu: Ympäristökorvausten perustasoon luetaan vain asiaa koskevat ehdot (merkitystä valvonnan kannalta). Maksaminen vain maankäyttömuodoltaan peltoa olevalle alalle koskee ympäristösitoumuksen lisäksi kurki-, hanhi- ja joutsenpeltojen ympäristösopimusta ja luonnonmukaista tuotantoa.
- Luonnonhaittakorvausten maksuperusteita erilaisille nurmille on tarkennettu.
- Maaseutualuemäärittelyyn liittyviä kuvauksia on tarkennettu.
- Lisätty: ELY-keskusten ns. oman tuotannon hankkeita ei tueta.
- Kuvausta useissa toimenpiteissä noudatettavista yksinkertaistettujen kustannusmenettelyjen käytöstä on laajennettu ja hankerahoituksen käytön rajoituksia täsmennetty.

M01 Tietämyksen siirtoa ja tiedotusta koskevat toimet

- Kiinteiden tukitasojen vaatimuksen takia tukitasoja on tarkennettu.

M02 Neuvonta

- Lisätty: Neuvontaa voi antaa myös ympäristösopimusta harkitsevalle muulle toimijalle.

M04 Investoinnit fyysiseen omaisuuteen

- Tukikelpoisuusedellytyksiä on tarkennettu.
- Energiatehokkuutta koskeva vaatimus on lisätty delegoidun asetuksen (EU) N:o 807/2014 13 artiklan d-kohdan mukaisesti.
- Alatoimenpiteen 4.1 yhteisinvestointien määrittely on siirretty toisesta kohdasta ja muotoilua on tarkennettu.
- Alatoimenpiteen 4.2 valintaperusteiden kuvausta on tarkennettu, tuen perusteena olevien hyväksyttävien kustannusten enimmäismäärä investoinnin kokonaiskustannuksista on lisätty sekä yhteisinvestointien määrittely on lisätty.

M06 Tila- ja yritystoiminnan kehittäminen

- Valintaperusteiden kuvausta ja tukimääriä on tarkennettu.
- Perustamistuen määrän laskenta on lisätty.
- Alatoimenpiteen 6.4 tuen perusteena olevien hyväksyttävien kustannusten enimmäismäärä investoinnin kokonaiskustannuksista on lisätty.

M07 Peruspalvelut ja kylien kunnostus maaseutualueilla

- Tukikelpoisuuteen kustannuksiin on lisätty yleisasetuksen artiklan 69 mukaiset luontoissuoritukset, joista ei ole maksettu rahallista korvausta ja joista on riittävät dokumentit.
- Tukikelpoisuusedellytyksiä ja tukitasoja on tarkennettu.
- Tontin rajaa koskevaa ehtoa on tarkennettu. Muutoksella varmistetaan hankkeen kohderyhmän tasapuolinen kohtelu.

M10 Ympäristökorvaukset

- Tekstiä on yhtenäistetty toimien kuvausten kanssa, koska tekstiin oli jäänyt ristiriitoja.
- Lisätty: Koulutuksen suorittaja voi olla myös tilanhoitaja tukea hakevan viljelijän sijaan.
- Lisätty: Peltomaan laatutestin asiakirjat on tarvittaessa toimitettava viranomaisille. (Mavin on tarkoitus pyytää nämä asiakirjat sähköisesti tai paperilla kuntaan valvonnan parantamiseksi.)
- Hamppu on lisätty listaan aloista, joille ravinteiden tasapainoisen käytön korvausta ei makseta. Tällä on yhtenäisyys suorien tukien kanssa. Tarkennettu: Pysyvät nurmet tarkoittavat tässä ei-peltomaalla olevia pysyviä nurmia, sillä sitoumus kohdistuu peltomaalle.
- Komission valvontaohjeiden perusteella perustason ja tukikelpoisuusehtojen kuvauksia on tarkennettu kaikkien toimien osalta, jotta valvonta- ja sanktiovaatimukset eivät aiheuta vääriä tulkintoja. Tarkennukset eivät muuta toimenpiteen sisältöä. Tukikelpoisuutta koskevista kuvauksista on siirretty vuosittaisen maksun rajaamista koskevia tekstejä kohtaan ”Tukityyppi”.
- Vähimmäisvaatimusten kokonaisuus on korjattu komission antamien tulkintojen mukaan siten, että vähimmäisvaatimuksiin ei sisällytetä ehtoja, jotka ovat vaatimuksina jo täydentävien ehtojen kautta.
- Suojavyöhykkeille on lisätty vaatimus korjatusta kasvimassasta huolehtimisesta, jotta toimen vesiensuojelutavoitteet eivät vaarannu.
- Kasvipeitteisyyden täyttämiseen on lisätty viherlannoitusnurmet. Ei ole perusteita kohdella niitä tässä tapauksessa eri tavalla kuin muita vastaavia aloja.
- Kurki- ja hanhi- sekä joutsenpeltoja koskevan sopimuksen teknisistä yksityiskohdista annetaan erilliset ohjeet. Kyseessä on tällä ohjelmakaudella käyttöön otettava uusi sopimustyyppi, jonka sisältö on rakennettu perustuen ympäristöministeriön tutkimushankkeena toteutettuun pilottiin.

M11 Luonnonmukainen maatalous

- Komission valvontaohjeiden perusteella perustason ja tukikelpoisuusehtojen kuvauksia on tarkennettu kaikkien toimien osalta, jotta valvonta- ja sanktiovaatimukset eivät aiheuta vääriä tulkintoja. Esitettävät muutokset eivät muuta toimenpiteen sisältöä. Tukikelpoisuutta koskevista kuvauksista on siirretty vuosittaisen maksun rajaamista koskevia tekstejä kohtaan ”Tukityyppi”.
- Vähimmäisvaatimusten kokonaisuus on korjattu komission antamien tulkintojen mukaan siten, että vähimmäisvaatimuksiin ei sisällytetä ehtoja, jotka ovat vaatimuksina jo täydentävien ehtojen kautta.
- Avomaavihannesten korvaustaso on lisätty s. 489, jotta kohta vastaisi luonnonmukaisen tuotannon vastaavaa kohtaa.

M14 Eläinten hyvinvointikorvaukset

- Komission valvontaohjeiden perusteella perustason ja tukikelpoisuusehtojen kuvauksia on tarkennettu kaikkien toimien osalta, jotta valvonta- ja sanktiovaatimukset eivät aiheuta vääriä tulkintoja. Esitettävät muutokset eivät muuta toimenpiteen sisältöä.
- Toimeenpanon selventämiseksi on tehty tarkennuksia s. 565, 581, 586, 622, 624 ja 628.

M16 Yhteistyö

- Tukitasoja on tarkennettu (vähennetty de minimis-tukia) ja lisätty kaikkiin alatoimenpiteisiin tiivistetty kansallisessa lainsäädännössä esitetty kuvaus tukitasojen määräytymisestä. Lisätty viittaus valtioneuvoston päätökseen ja poistettu turhana viittaukset tukitasoihin, jotka varmistuvat vasta valtioneuvoston päätöksinä. Tarkennettu kaikissa alatoimenpiteissä, että 100 % tuki kohdistuu erikoistapauksena vain valtakunnallisiin hankkeisiin. Muissa tapauksissa noudatetaan asetuksessa yleishyödyllisen tuen määritelmää, de minimis-tukea tai valtioneuvoston päätösten mukaan määritettyä tukitasoa. Viittaukset yksinkertaistettuihin tukimenettelyihin (kertakorvaus ja prosenttiperusteinen yleiskustannusten korvaus) poistettu ja näihin liittyvä tarkennettu kuvaus on lisätty kohtaan 8.1.
- Innovaatioryhmiltä vaadittavaa kokoonpanoa on täsmennetty siten, että se vastaa komission EIP:stä antamia ohjeita (ryhmässä yhtenä osapuolena aina joko viljelijöiden, metsänomistajien tai elintarvikealan yritysten edustaja).

M19 Leader

- Alatoimenpiteiden koodit on korjattu.
- Tukikelpoisten kustannusten kuvaukset on yhdenmukaistettu muihin toimenpiteisiin nähden

- Selvyyden vuoksi on tarkennettu, että alueiden välisissä yhteistyöhankkeissa yleishyödylliset investoinnit ovat mahdollisia, vaikka käsitteenä sisältyvätkin kehittämishankkeeseen ja esitetään investointien hyväksyttävät kustannukset.
- Täsmennetty: Alueiden välisessä hankkeessa julkisen tuen enimmäismäärä on 180 000 euroa toimintaryhmää kohden.
- s. 839: Poistetaan yksi lause: teemahankkeen enimmäispituus on säädösten perusteella sama kuin kehittämishankkeissa.

Luku 12 Kansallinen lisärahoitus

- Kansallisen lisärahoituksen taulukossa olevat viittaukset on korjattu ohjelman ao. toimenpiteiden asianomaisiin lukuihin.

Luku 15 Ohjelman täytäntöönpanojärjestelyt

- Teknisen avun osalta on täsmennetty valvonnan otantatarkastusten sekä maksuhakemusten hallinnollisten tarkastusten vastuutahot Maaseutuvirastossa. Lisäksi on täsmennetty teknisen avun myöntämiseen, maksamiseen ja maksun suorittamiseen liittyvä tehtävien eriyttäminen Mavissa siten kuin komission täytäntöönpanoasetuksessa (EU) N:o 907/2014, 1 artiklan 2 alakohdassa mainitussa liitteessä maksajavirastolta edellytetään. Muutos on tekninen (täsmäntävä) korjaus aiempaan ohjelma-asiakirjan tekstiin, eikä se vaikuta teknisen avun toimeenpanoon. Muutoksesta sovittiin seurantakomitean kokouksessa 29.1.2015.

TIEDOKSI

Esitetään tiedoksi seurantakomitealle Manner-Suomen maaseudun kehittämissuunnitelman 2014–2020 viestintäsuunnitelma.

Manner-Suomen maaseutuohjelman 2014–2020 viestinnän strategiset linjaukset

Viestinnän linjaukset koskevat Manner-Suomen maaseudun kehittämisohjelmaa ohjelmakaudella 2014–2020 ja siitä viestivää Maaseutuverkostoa. Ohjelmaviestinnällä tarkoitetaan linjauksissa maa- ja metsätalousministeriön, Maaseutuviraston ja maaseutuverkostoyksikön muodostamaa viestinnän ydintiimiä sekä osin koko viestintäverkostoa.

Viestinnän linjaukset on laatinut ohjelman viestintää yhteen sovittava ryhmä.

Nykytila

Ohjelmakaudella 2007–2013 viestintää on kehitetty jatkuvasti. Verkkoviestinnän välineistö on laajentunut ja yhteisöllinen media on otettu mukaan. Viestintä on hyvin monikanavaista .

Yhteistyötä eri sidosryhmien kanssa on tehty laajasti. Ohjelmaviestinnän menestyskonseptiksi on osoittautunut viestintäverkosto, johon kuuluu yhdyshenkilöitä ohjelman hallinnosta, ELY-keskuksista, Leader-ryhmistä ja keskeisistä muista sidosryhmistä. Viestinnän koordinoimisessa on edelleen kehitettävää, jotta eri tahoilla tehtävästä työstä saadaan enemmän synergiahyötyjä. Viestintäverkostolle kehitetään entistä enemmän yhteisiä työkaluja ja alueiden osallistumista viestinnän yhteisten sisältöjen tuottamiseen helpotetaan. Tavoitteena on entistä paremmin nostaa ohjelman vaikuttavuus ja alueelliset tulokset esiin.

Viestinnässä on edelleen panostettava ohjelman tunnettuuden parantamiseen. Tunnettuustutkimuksen mukaan 60 prosenttia suomalaisista ja kolme neljästä tuottajasta tunnistaa ohjelman traktorinjälkitunnuksesta.

Kysyntää maaseudun viesteille on: Ympäristö-, ilmasto- ja kilpailukykykysymykset ovat keskeisiä puheenaiheita. Myös bioenergia-, lähiruoka-, downshiftaus- ja luonnonmukaisuustrendit tukevat maaseutuaiheiden esillä oloa.

Viestinnän periaatteet

Maaseutuohjelman viestinnän kulmakivenä on toimiva Maaseutuverkosto, jonka jokaisella osallisella on vastuu tiedonkulusta (ks. kohta vastuut). Jokaisella alueella ja keskeisillä ohjelman toimijoilla on oltava viestintäyhdyshenkilö, jotta viestintä on alueellisesti kattavaa ja ohjelman vaikutuksista saadaan tietoja. Viestit kulkevat verkostossa ylhäältä alas ja alhaalta ylös. Maaseudun kehittäjien kentän tarpeita kartoitetaan ohjelman vuotuisilla neuvottelupäivillä ja muissa tilaisuuksissa. Maaseutuohjelman verkkosivut (www.maaseutu.fi) kannustavat kentän toimijoita tuomaan ääntään kuuluviin.

Ohjelmaviestintä on ajantasaista, yleistajuista ja kohderyhmille räätälöityä.

Ajantasaisuus: Tietoa on tarjolla ennakoivasti sitä etsivälle. Verkkosivujen ajantasaisuudesta huolehditaan. Ohjelmajohdon ja viestinnän tiiviillä yhteistyöllä pyritään suunnitelmallisuuteen ja ennakoimaan viestintätarpeita.

Yleistajuisuus: Viestinnässä käytetään hyvää kieltä. EU:n käyttämät termit avataan ja ohjelman termejä käytetään johdonmukaisesti.

Räätälöiminen: Viestintämateriaali laaditaan kullekin kohderyhmälle sen tarpeista käsin.

Kohderyhmät ja kumppanit

Ohjelmaviestintä jakautuu karkealla tasolla Maaseutuverkoston sisäiseen ja ulkoiseen viestintään.

Sisäisen viestinnän ryhmään kuuluvat esimerkiksi Maaseutuverkoston jäsenorganisaatiot. Sisäisen viestinnän pääkohderyhmänä on **ohjelman toteuttajien ydin**: maa- ja metsätalousministeriö, Maaseutuvirasto, Maaseutuverkostopalvelut, ELY-keskukset, Leader-ryhmät ja kuntien maaseutuhallinto. Maaseutuverkoston osallisina on lisäksi ohjelmaa toteuttavia **järjestöjä** sekä **tutkimus- ja oppilaitoksia**. Yksityiskohtaisemmin viestitään myös ryhmälle, johon kuuluu tukia jo saavia **yrittäjiä** ja **hanketoimijoita** sekä **maaseudun asukkaita ja kehittäjiä**.

Ulkoisen viestinnän ryhmässä erityisen merkittäviä ovat **potentiaaliset tuensaajat**, joille ohjelman mahdollisuudet ovat tuntemattomat. **Jokainen kansalainen** on tärkeä viestinnän kohderyhmä, sillä ohjelman tulosten esiin nostamisella voidaan perustella julkisten varojen käyttöä. Vaikuttavuudesta kertominen on oleellista yhtä lailla Maaseutuverkoston ulkopuoliselle **hallinnolle** sekä **poliittisille päättäjille**.

Ohjelmalla on myös **kansainvälinen**, EU-virkamiehistä, muiden maiden maaseutuverkostoista ja kansainvälisistä medioista koostuva yleisö.

Viestinnän oleellisia kumppaneita ovat viestintäverkosto, Maaseutuverkoston organisaatioiden muut tiedottajat, muiden rahastojen ja ministeriöiden tiedottajat sekä media.

Pääviestit

Laajan maaseutuohjelman kolme kärkeä ovat:

- uudistuva ympäristö- ja ilmastokysymykset huomioiva maatalous,
- kehittyvät maaseudun elinkeinot ja työllisyys sekä
- maaseudun asukkaiden hyvinvointi.

Ohjelmaviestinnän perusviesti on, että maaseutu tarjoaa koko maalle ratkaisuja kilpailukyky-, ympäristö- ja ilmastokysymyksiin. Maaseutu on Suomen valtti.

Tavoitteet

Ohjelmaviestinnän tavoitteena on, että:

- ohjelman mahdollisuudet tunnetaan ja varat hyödynnetään (potentiaaliset tuensaajat)
- ohjelman vaikutukset tiedostetaan, tietoa EU-rahoituksen tuloksista on saatavilla (tuensaajat, suuri yleisö, päättäjät)
- yhteistyö maaseututoimijoiden kesken lisääntyy, hyvät ideat ja käytännöt leviävät, osaaminen lisääntyy (maaseutuverkoston toimijat, maaseudun kehittäjät)
- yhä useampi allekirjoittaa väitteen, että maaseutu tuottaa hyvinvointia koko maalle ja voi osaltaan ratkaista ilmasto- ja ympäristökysymyksiä (suuri yleisö, päättäjät).

Vuosittaiset viestinnän tavoitteet johdetaan näiden pohjalta viestinnän vuosisuunnitelmaan.

Seuranta

Viestinnän tavoitteet asetetaan ja niiden toteutumista seurataan puolivuosittaisissa viestinnän ja johdon kokouksissa. Viestintä raportoi työstään seurantakomitealle osana vuosikertomuksia. Koko viestintäverkoston työstä raportoidaan samassa yhteydessä.

Ohjelmaviestinnän käyttöön hankitaan mediaseurannan palveluja, joilla viestintää arvioidaan päivittäin. Mediaseurannan tuloksista tehdään vuosittain raportti, joka voi tarkastella jonkin erityisteeman tai panostuksen näkyvyyttä ja vastaanottoa. Verkkoliikenteestä tehdään analyysia kuukausittain ja sitä seurataan ohjelmaviestinnän kokouksissa.

Ohjelmakauden aikana viestinnästä tehdään ainakin kaksi syvempää arviointia tai kehittämisprojektia (vuosina 2016 ja 2019). Noin kahden vuoden välein teetetään ohjelman tunnettuutta mittaava kysely, joka antaa kuvaa viestinnän tavoitteiden toteutumisesta. Viestinnän tuloksellisuutta mitataan myös osana ohjelman jatkuva arviointia sekä Maaseutuverkoston toiminnan arviointia. Välitöntä palautetta kerätään viestintäverkostolta ja järjestetyistä tilaisuuksista. Ennakoimisen hankaluus leimaa ohjelmakautta. Jo senkin vuoksi luotausta on kehitettävä heikkojen signaalien havaitsemiseksi.

Viestinnän vastuut

Ohjelmaviestintä perustuu toimivaan Maaseutuverkostoon, jossa jokainen viestii ohjelmasta omalla tahollaan ja koordinoitusti. Ohjelman teemojen ympärille muodostuvat kumppanuudet ovat avainasemassa viestien leviämässä laajalle. Ohjelmaviestintä tunnistaa tiedonkulun kannalta avainasemassa olevat tahot ja varmistaa, että kaikkien käytössä on perustietopaketti. Ohjelman eri tukimuotoja esitteleviä esitteitä on jaossa alueellisilla viranomaisilla, Leader-ryhmillä ja rahoituslaitoksilla. Koulutuksella varmistetaan, että jokainen taho osaa viestiä ohjelman mahdollisuuksista.

Maa- ja metsätalousministeriö johtaa ohjelmaviestintää viestintäryhmän puheenjohtajana ja sovittaa yhteen ohjelmaviestinnän vuotuiset suunnitelmat. Se vastaa viestinnän suunnittelusta, seurannasta, raportoinnista ja arvioinnista. Ministeriö viestii ohjelma-asiakirjan muutoksista, EU:n yhteisestä maaseutupolitiikasta ja rahastojen välisestä kumppanuudesta.

Maaseutuvirasto vastaa yksityiskohtaisista tukiehtojen kuvauksista ja hakuohjeista. Virasto pitää yllä hankkeiden hallinointiin liittyviä tietorekistereitä ja varmistaa, että seurantadata on viestinnän hyödynnettävissä.

Maaseutuverkostopalvelut viestii ohjelman mahdollisuuksista sekä tuloksista ja hyvistä käytännöistä. Verkostopalvelut koordinoi ohjelman viestintäverkostoa ja tuottaa viestintämateriaaleja ja -työkaluja yhteiseen käyttöön. Yksikkö ylläpitää ja kehittää Maaseutu.fi-sivustoa.

Hanketiedottajat työskentelevät hankevaroin ELY-keskuksissa, Leader-ryhmissä tai muussa hanketta hallinnoivassa organisaatiossa. Hanketiedottajat tekevät monipuolista ohjelmaviestintää erityisesti tuensaajille ja potentiaalisille tuensaajille. He toimivat tiiviissä yhteistyössä paikallisten maaseudun kehittäjien sekä alue- ja paikallismedioiden kanssa, tekevät paikallisiin tarpeisiin räätälöityä viestintää ja nostavat esiin alueensa hyviä esimerkkejä niin paikallisesti kuin valtakunnallisesti. Hanketiedottajat tuottavat sisältöjä valtakunnalliseen viestintään päivittämällä

muun muassa Maaseutu.fi-sivustoa ja osallistumalla Maaseutuverkoston tapahtumiin. Heillä on oleellinen rooli ohjelman tulosten keräämisessä ja vaikuttavuuden esittämisessä viestinnällisesti kiinnostavassa muodossa.

Viestintäverkostoon voi kuulua myös **yhdyshenkilöitä**, joiden työnkuvasta viestintä on vain osa. Leader-ryhmät, ELY-keskukset ja kuntien maaseutuelinkeinoviranomaiset toimivat tuenhakijoiden ja -saajien yhteyshenkilöinä tuen hakuun liittyvissä asioissa. Heidän viestintänsä kohdistuu erityisesti tuensaajille ja -hakijoille.

Tuensaajat osallistuvat ohjelman viestintään erillisen ohjeen mukaisesti, jolloin elävät esimerkit ohjelmarahalla aikaansaadusta nousevat esiin.

Kanavat

Viestinnän pääpaino on sähköisissä kanavissa. Esitteet tuotetaan pääasiassa sähköisinä ja tulostettavina. Maaseutu.fi-sivusto on maaseututiedon portaali, joka ohjaa eteenpäin esimerkiksi ministeriön, Mavin, ELY:jen tai Leader-ryhmien sivuille.

- **Maaseutu.fi-sivustolle** kootaan esimerkkejä toteutetuista hankkeista ja hyviksi havaituista käytännöistä. Se on keskeisin ajankohtaisviestinnän kanava. Sivusto kokoaa uutisia ohjelman toimijoilta, tapahtumia, koulutus- ja viestintämateriaaleja sekä linkkejä muiden maaseututoimijoiden palveluihin. Maaseututoimijoille tarjotaan mahdollisuus jakaa kokemuksiaan ja ideoitaan keskustelupalstalla.
- Tietoa tukien hakemisesta ja yksityiskohtaiset tukien kuvaukset ovat sivustolla **Mavi.fi**.
- Hallinnon sisäisen viestinnän pääkanavana on ekstranet **Aitta**.
- **Hyrrä** on hanke-, yritys- ja rakennetukien sähköinen asiointipalvelu. **Vipu**-palvelussa hallinnoidaan viljelijätukia.
- **MMM:fi**-sivustolla on taustoittavaa tietoa ruoka- ja maaseutupolitiikasta.
- **ELY-keskusten verkkosivuilta** löytyvät alueelliset maaseutus suunnitelmat, tietoa rahoituskriteereistä, tukialueista ja yhteystiedot tuenhakijalle.
- Leader-ryhmiä koskeva tieto keskitetään osoitteeseen **Leadersuomi.fi**. Siellä ovat ryhmien yhteystiedot sekä Leader-työhön innostavaa yleistietoa.

Yhteisöllistä mediaa käytetään tavoitteellisesti verkkoviestinnän ohjeistuksen mukaisesti. Audiovisuaalisia viestinnän kanavia hyödynnetään aktiivisesti ja ohjelmaviestinnän videot jaetaan kootusti verkossa, kuten muukin viestintämateriaali. Mediyhteistyötä tehdään artikkelien ja liitelehtien toteuttamisessa.

Ohjelmakauden aikana toteutetaan lukuisia teemakampanjoja, jotka voivat olla eripituisia (ks. kohta Teemat). Ne mahdollistavat koko viestintäverkoston keskittymisen kerralla yhteen laajan ohjelman mahdollisuuksista. Kampanjoja tuodaan sinne, missä kansalaiset ovat: yhteisölliseen mediaan ja muihin viestimiin, kesätapahtumiin, ostospaikkoihin, kyläiltoihin ja niin edelleen.

Resurssit

Ohjelmaviestinnän ryhmän muodostavat maa- ja metsätalousministeriön, Maaseutuviraston ja Maaseutuverkostopalvelujen tiedottajat sekä muut viestinnän kannalta keskeiset asiantuntijat. Verkostopalveluissa ohjelmaviestintää tekee kokoaikaisesti kaksi tiedottajaa, ministeriössä yksi.

Mavin tiedottaja tekee myös muihin tukiin liittyvää viestintää. Viestinnän sisältöjen tuottamiseen osallistuu oleellisena resurssina koko *viestintäverkosto* ja myös muut Maaseutuverkoston toimijat.

Viestintään on ohjelmakaudella 2014–2020 käytössä 3,345 miljoonaa euroa, josta 2,9 miljoonaa euroa Verkostopalveluiden, 250 000 MMM:n ja 195 000 Mavin teknisen avun varoista. Summa budjetoidaan vuosittain viestintäsuunnitelmassa. Viestinnän määrärahaa käytetään materiaalihankintoihin, viestintäkampanjoihin, viestintäpalveluihin, viestintäverkoston koulutukseen sekä viestinnän kehittämiseen ja seurantaan. Ostopalveluna hankitaan muun muassa graafista suunnittelua ja taittotöitä, audiotuotantoja, käännöspalveluja, markkinointikampanjoita, tapahtumasuunnittelua ja liikelahjoja.

Teemat ja viestinnän jaksotus

Ohjelmakauden alkaessa panostetaan sisäiseen viestintään ohjelman toimijoiden välillä ja rakennetaan aktiivisesti kumppanuuksia sidosryhmien kanssa. Ohjelman lanseerauskampanja käynnistetään. Ohjelman esittelymateriaalin leviäminen ja kumppaneiden viestintäosaaminen varmistetaan. Tukimahdollisuuksista viestitään näkyvästi hyödyntäen myös edellisen ohjelmakauden tuloksia.

Ohjelmakauden keskivaiheilla nostetaan esiin jo saatuja tuloksia ja niiden vaikuttavuutta. Viestintä kytketään osaksi ohjelman arviointia ja seurantaa. Hyviä käytäntöjä jaetaan ja eri puolella maata erilaisissa organisaatioissa toimivia törmäytetään uusien avauksien synnyttämiseksi.

Ohjelmakauden jälkipuolella viestinnän painopiste siirtyy ohjelman vaikutuksista ja tuloksista kertomiseen. Kohderyhmänä on erityisesti suuri yleisö. Tuenhakijoille välitetään tietoa tulevasta kehittämisen mahdollisuuksista.

Maaseutuverkoston toiminnan keskeisiä teemoja ovat *yrittäjäyys, ympäristö ja ilmasto, nuoret sekä uudet avaukset*. Teemat näkyvät viestinnässä koko ohjelmakauden. Näistä laajoista kokonaisuuksista poimitaan kohdennettumpia aiheita, joita tuodaan esiin kampanjoissa. Kampanjoihin kootaan mukaan aiheen kannalta otollisia sidosryhmiä ja niiden avulla voidaan tehdä yhteistyötä uusien, yllättävienkin kumppaneiden kanssa. Teemat vahvistetaan osana viestintäsuunnitelmaa.

Ohjelman visuaalinen ilme

Ohjelmakaudella 2014–2020 hyödynnetään edellisellä ohjelmakaudella lanseeratun logon saavuttamaa tunnettuutta. Ohjelman *graafinen ohjeistus* pitää sisällään logon ja ydinviestien käytön erilaisissa yhteyksissä sekä julkaisujen ohjeistuksen.

Graafista ohjetta täydentää komission asetus (808/2014), jonka mukaisesti ohjelmaan liittyvässä viestintämateriaalissa tulee käyttää EU-lippua sekä tunnuslausetta: "Euroopan maaseudun kehittämisen maatalousrahasto: Eurooppa investoi maaseutualueisiin". Viestintämateriaaleissa, kuten verkkosivuilla, julkaisuissa ja lehti-ilmoituksissa, on käytävä ilmi sen tuottanut ja rahoittanut taho yhteystietoineen. Tukea saaneisiin kohteisiin pystytetään tiedotuskyltti.

Mikäli tuki rahoitetaan Leader-toimintatavan kautta, tulee kaikessa tiedotusmateriaalissa olla EU-lipun lisäksi Leader-logo. Leader-ryhmät käyttävät viestinnässään kansallista Leader-ulkoasua, josta

on laadittu erillinen graafinen ohjeistus. Kaikki viestintäohjeet ja -suunnitelmat ovat ohjelman verkkosivuilla.